

ДЕПОЗИТНА ПОЛІТИКА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Еш С.М., Тютіна К.

Розглянуто сутність депозитної політики комерційного банку, визначена її мета, завдання та етапи формування в умовах економічної кризи. Проаналізовано роль депозитної політики у формуванні ресурсів банку.

Ключові слова: депозитна політика банку, депозит, депозитний ринок, економічна криза

Для розвитку економіки країни в умовах, що склалися після світової фінансової кризи, важливе значення має аналіз формування та функціонування ресурсів банківських установ. На сьогодні раціональний розподіл фінансових ресурсів шляхом акумулювання тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання й населення, а також їх спрямування в кредитно-інвестиційний процес є однією з основних та важливих функцій банківської системи.

Депозитна політика банку – це система заходів банку із формування портфеля депозитних послуг, різноманітних форм і методів здійснення цих заходів, визначення його конкурентних позицій на даному сегменті ринку та забезпечення стійкості й надійності ресурсної бази. Для банків депозитна політика є стратегією і тактикою щодо залучення коштів вкладників та інших кредиторів і визначення найефективніших їх комбінацій. Тому оптимізація депозитної політики банку – складне багатофакторне завдання, основою вирішення якого має бути врахування інтересів економіки країни в цілому, банку як суб'єкта економіки, клієнта й персоналу банку зокрема. Очевидно, що зазначені інтереси не завжди співпадають. І саме оптимальна депозитна політика передбачає, насамперед, узгодження їх інтересів. Окрім цього, депозитна політика має бути підпорядкована оптимальному співвідношенню ліквідності, доходності та ризику.

Питання, пов'язані з дослідженням теоретичних основ депозитної політики банку, практики її реалізації та шляхів удосконалення в науковій літературі розроблені недостатньо. У цей же час важливість дослідження означених питань підкреслюють багато вчених-економістів. Серед них варто назвати В. Лагутіна, А. Мороза, М. Савлука, Р. Коцовську, В. Ричаківську та ін. Основна частина цих досліджень стосується проблеми формування депозитів у структурі ресурсної бази та ефективності управління зобов'язаннями банку. Депозитна політика є складним економічним явищем; тому її суть необхідно розглядати як у широкому, так і у вузькому значеннях. У широкому – депозитну політику банку характеризують як стратегію і тактику банку при його діяльності щодо залучення ресурсів із метою повернення, а також при організації та управлінні депозитним процесом. Під

депозитною політикою у вузькому значенні розуміють стратегію і тактику банку в частині організації депозитного процесу з метою забезпечення його ліквідності [1, 98]. Варто зазначити, що єдиної депозитної політики для всіх банків нема. Кожен банк визначає свою власну депозитну політику з огляду на економічну, політичну, соціальну ситуацію в регіоні своєї діяльності. Якщо банк не має депозитної політики, або здійснює депозитну політику невисокої якості, або не зміг довести її основні положення до відома конкретних виконавців, ставлячи тим самим під сумнів можливість її реалізації, то сукупний ризик його діяльності значно підвищується. Із урахуванням специфіки депозитної політики, основною метою її здійснення є залучення якнайбільшого обсягу депозитних ресурсів за найнижчою ціною. Реалізація мети депозитної політики передбачає виконання певних завдань, а саме:

- сприяння в процесі проведення депозитних операцій отриманню прибутку;
- підтримання необхідного рівня ліквідності;
- забезпечення диверсифікації суб'єктів депозитних операцій і поєднання різних форм депозитів;
- залучення необхідного обсягу ресурсів на тривалий термін;
- мінімізація вільних коштів на депозитних рахунках;
- проведення гнучкої процентної політики;
- розвиток банківських послуг та підвищення якості й культури обслуговування клієнтів та інші.

Під час виконання завдань депозитної політики банки мають враховувати багато факторів, а саме: зовнішні – макроекономічні, тобто стан ринку, на якому функціонує банк, ризики, рівень інфляції, конкуренція, попит на банківські послуги тощо, та внутрішні – мікроекономічні, це прибутковість, ліквідність, розширення клієнтури, завоювання нових ринків, упровадження нових видів операцій тощо [2, 149].

Таким чином ефективне проведення депозитної політики надає можливість залучати достатню кількість грошових ресурсів на депозитному ринку для поповнення ресурсної бази банку і одночасно вирішувати одне з найважливіших завдань соціально-економічного розвитку держави – формування необхідних інвестиційних ресурсів.

Література:

1. Бартош О. Депозитна політика банку та основні етапи її формування / О. Бартош // Вісник УБС НБУ. – 2008. - № 3. – С. 97 – 101.
2. Барилюк І. Збалансована система показників - основа стратегічного управління ресурсним потенціалом банківських установ / І. Барилюк // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. - № 19. – С. 147 – 153.